

CRNA GORA
UPRAVA ZA STATISTIKU

METODOLOGIJA

POTROŠNJA GRAĐEVINSKOG I POGONSKOG MATERIJALA

62	METODOLOŠKO UPUTSTVO	62
-----------	-----------------------------	-----------

Podgorica, mart 2021. godine

Sadržaj

Pravni osnov	3
METODOLOŠKE OSNOVE	3
Cilj statističkog istraživanja.....	3
Izvori i metodi prikupljanja podataka	3
Jedinice posmatranja	3
Obuhvat istraživanja	3
Definicije osnovnih obilježja – indikatora	4
Usaglašenost sa međunarodnim standardima i preporukama	5
Povjerljivost podataka	5
Organizacija istraživanja	5
Diseminacija	5
Revizija podataka.....	5

Pravni osnov

Pravni osnov za sprovođenje istraživanja o potrošnji građevinskog i pogonskog materijala je Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („Službeni list CG“, br. 18/12 i 47/19) i Godišnji plan zvanične statistike.

METODOLOŠKE OSNOVE

Cilj statističkog istraživanja

Cilj istraživanja o potrošnji građevinskog i pogonskog materijala je prikupljanje podataka neophodnih za obračun količine i vrijednosti utrošenog građevinskog i pogonskog materijala.

Izvori i metodi prikupljanja podataka

Izvori podataka su privredna društva koja su prema Klasifikaciji djelatnosti NACE Rev.2 registrovana u sektor F – Građevinarstvo i djelovi privrednih društava (KAU jedinice) koja izvode građevinske radove.

Metod prikupljanja podataka je uzorački.

Podaci se prikupljaju godišnjim istraživanjem o potrošnji građevinskog i pogonskog materijala (GRAD-13).

Podaci se prikupljaju na uzorku izvještajnih jedinica koji predstavljaju godišnju ocjenu potrošnje građevinskog i pogonskog materijala u Crnoj Gori.

Upitnike i uputstva izvještajna jedinica dobija od nadležne statističke službe.

Jedinice posmatranja

Jedinica posmatranja istraživanja o potrošnji građevinskog i pogonskog materijala su:

- privredna društva sa 5 i više zaposlenih koja su prema klasifikaciji djelatnosti NACE Rev.2 registrovana u sektor F - građevinarstvo (oblast 41, 42, 43) i
- privredna društva (KAU) koja nijesu registrovana u sektor F, ali imaju poslovne jedinice koje izvode građevinske radove.

Obuhvat istraživanja

Istraživanjem o potrošnji građevinskog i pogonskog materijala obuhvaćena su privredna društva sa 5 i više zaposlenih koja se bave građevinarstvom bez obzira na svojinu, oblik udruživanja i porijeklo kapitala i privredna društva (KAU) čije poslovne jedinice izvode građevinske radove.

Okvir za uzorak formiran je na osnovu podataka iz Statističkog Biznis Registra, koji obuhvata sve aktivne poslovne subjekte iz oblasti građevinarstva kao i KAU kojima je građevinarstvo sekundarna djelatnost.

Iz okvira su isključena privredna društva čiji je promet jednak nuli.

Pokrivena geografska oblast: Teritorija države Crne Gore.

Uzorak: Stratifikovani uzorak.

Izrada uzorka i upotrijebljeni metod ocjene:

Inicijalni ponder W , $W = 1/f$, gdje je $f = nh/Nh$ (nh – veličina uzorka u određenoj klasi izvještajnih jedinica, Nh – ukupan broj izvještajnih jedinica u toj klasi dobijenih iz baze podataka). U zavisnosti od rezultata dobijenih sa terena, inicijalni ponder je korigovan za stopu neodaziva.

Kriterijumi za stratifikaciju:

Izvještajne jedinice su stratifikovane prema grupama zaposlenih i klasifikovane u tri klase:

Klasa 1: 5-49 zaposlenih,

Klasa 2: 50-249 zaposlenih,

Klasa 3: 250 i više zaposlenih.

U uzorak su uključena sva privredna društva iz klase 2 i 3, dok su preduzeća iz klase 1 izabrana metodom prostog slučajnog uzorka.

Definicije osnovnih obilježja – indikatora

Istraživanje o potrošnji građevinskog i pogonskog materijala popunjavaju privredna društva koja koja izvode radove na građevinskim objektima (novogradnje, dogradnje, rekonstrukcije, adaptacije, modernizacije, velikih opravki i redovnog održavanja), bez obzira na to da li radove izvode sami ili preko podizvođača, u toku godine za koju se popunjava upitnik.

Izvještajna jedinica popunjava jedan uputnik za cjelokupan građevinski materijal koji je ugrađen u objekte na kojima je izvodila radove, odnosno za cjelokupan utrošen pogonski i drugi materijal bez obzira da li je nabavku izvršila sama ili posredstvom investitora.

Istraživanjem se ne obuhvata knjigovodstveno evidentiran i po bilo kom osnovu, drugom privrednom društvu ustupljen materijal, kao ni materijal koji je već jednom upotrijebljen (npr. od porušenog objekta).

Vrsta materijala obuhvata utrošene vrste materijala, bez obzira da li je taj materijal izvještajna jedinica kupila ili ga je sama proizvela. Ukoliko se daje podatak za prefabrikovane elemente ili npr. malter i beton, ne treba prikazati materijal koji je utrošen za njihovu proizvodnju (cement, pijesak, šljunak i dr.).

Količina ugrađenog odnosno utrošenog materijala iskazuje se u jedinicama mjere koje su prikazane na upitniku. Ukoliko se neka od jedinica mjere definisanih upitnikom razlikuje od jedinice mjere kojima se ti materijali vode u knjigovodstvu, treba izvršiti preračunavanje na osnovu normativa koji su na uobičajen način utvrđeni u praksi.

Vrijednost ugrađenog odnosno utrošenog materijala se iskazuje u stvarnim cijenama na osnovu fakture u hiljadama eura. Ukoliko preduzeće evidentira nabavljen i utrošen materijal u planskim cijenama, dužno je da ga iskaže u stvarnim cijenama. U vrijednost materijala uključuju se troškovi spoljnog transporta. Ukupna vrijednost predstavlja zbir prikazanih vrijednosti za sve materijale.

Usaglašenost sa međunarodnim standardima i preporukama

Istraživanje o potrošnji građevinskog i pogonskog materijala je usklađeno sa Klasifikacijom djelatnosti NACE Rev.2 i Klasifikacijom vrste građevina (Classification of Types of Construction – CC 1997).

Povjerljivost podataka

Podaci dobijeni od izvještajnih jedinica predstavljaju službenu tajnu i koriste se isključivo u statističke svrhe i ne mogu se objavljivati niti stavljati na raspolaganje bilo kom korisniku. Rezultati istraživanja se objavljuju na agregiranom nivou i u potpunosti je obezbijeđena tajnost individualnih podataka.

Organizacija istraživanja

U skladu sa Planom i Programom statističkih istraživanja, organizacija istraživanja se odnosi na pripremu upitnika i uputstava izvještajnim jedinicama, prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka.

Diseminacija

Podaci o potrošnji građevinskog i pogonskog materijala objavljuju se shodno Kalendaru objavljivanja statističkih podataka u Godišnjem saopštenju o potrošnji građevinskog i pogonskog materijala i Statističkom godišnjaku na sajtu Uprave za statistiku.

Revizija podataka

Uprava za statistiku je usvojila politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu <http://www.monstat.org/userfiles/file/o%20nama/2017/Politika%20revizije.pdf>.

U ovom istraživanju se koriste redovne revizije. Velike i neplanirane revizije se koriste samo u posebnim slučajevima definisanim politikom revizije.